

prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) L. Holevițaia
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Minciuna, V. Mihaila, L. Popova

ÎNCHEIERE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul
Agriculturii și Industriei Alimentare împotriva Consiliului local Grătiești,
intervenienți accesorii Institutul de Fitotehnie Porumbeni și Întreprinderea de Stat
”Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” cu privire la nesoluționarea
în termen legal a cererii,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 31 mai 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și
menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) municipiul Chișinău din
25 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 30 iulie 2013 Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a înaintat
cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului local Grătiești, intervenienți
accesorii Institutul de Fitotehnie Porumbeni și Întreprinderea de Stat ”Institutul de
Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” cu privire la nesoluționarea în termen
legal a cererii.

În motivarea acțiunii, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a
menționat că conform Legii nr.668 din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei
unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului,
Institutului de Cercetări Științifice și Construcții Tehnologice pentru Tutun
(reorganizat prin absorbție cu Institutul de Porumb și Sorg în Institutul de
Ameliorări și Fitotehnie Porumbeni, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1326 din 14
decembrie 2005 cu privire la măsurile de optimizare a infrastructurii sferei științei și
inovării), fondator Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, i s-a atribuit, în
urma măsurărilor geodezice a hotarelor terenurilor agricole, în gestiune, terenul

agricol proprietatea publică a statului cu suprafața de 36 ha, amplasate în intravilanul și extravilanul comunei Grătiești, municipiul Chișinău.

La fel, a menționat că conform legii menționate, în intravilanul și extravilanul comunei Grătiești, municipiul Chișinău, Institutul de Fitotehnie Porumbeni dispune de 36 ha, formate din 3 sectoare separate, conform materialelor evidenței cantitative a terenurilor, eliberate de și Întreprinderea de Stat "Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului" în anul 1995 și anume: sectorul I cu suprafața de 31,32 ha; sectorul II amplasat în intravilanul comunei Grătiești cu suprafața de 3,50 ha care practic este compusă din 3 terenuri aferente construcțiilor amplasate la distanță unele față de altele; sectorul III cu suprafața totală de 1,38 ha.

De asemenea, a relatat că în rezultatul lucrărilor executate în sectorul I, a fost identificat și format un bun imobil (arabil) cu suprafața de 30,4461 ha, care a fost coordonat cu Primăria comunei Grătiești, în baza unei hotărâri judecătorești și aprobate de Agenția Relații Funciare și Cadastru.

Astfel, conform măsurărilor efectuate de Întreprinderea de Stat "Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului", micșorarea suprafeței în mărime totală de 0,8739 ha se datorează precizării actualizării hotarului administrativ a municipiului Chișinău cu unitatea administrativ-teritorială Grătiești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 821 din 07 iulie 2003 "Cu privire la modificarea distanței și schimbul terenului).

Reiterează de asemenea, în sectorul II au fost identificate și formate 3 bunuri imobile cu suprafața totală de 0,8774 ha, aflate în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni, amplasate în intravilanul comunei Grătiești, care nu sunt coordonate cu Primăria comunei Grătiești. Diferența constituie terenul aferent cu suprafața de 2,6226 ha a clădirii administrative cu anexele respective A, B și C, cu suprafața totală de 6108 m.p., care au fost transmise în proprietatea publică a unității administrativ teritoriale Grătiești, prin Hotărârea Guvernului nr. 1072 din 18 septembrie 2006 "Cu privire la transmiterea unui imobil".

La fel invocă faptul că terenurile formate ca proprietate publică a statului cu suprafața totală de 0,8774 ha amplasate în intravilanul comunei Grătiești, au fost înregistrate anterior în Registrul bunurilor imobile ca proprietate a administrației publice locale cu nr. cadastrale 0155213095 și 0155215068 în baza dispoziției Primăriei Grătiești nr. 118a din 03 decembrie 2001.

De asemenea, terenul din sectorul III cu suprafața de 1,38 ha reprezintă drumul de acces la clădirea administrativă cu anexele respective A, B și C, transmise din gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni în proprietatea administrației publice locale Grătiești, prin Hotărârea Guvernului nr. 1072 din 18 septembrie 2006 "Cu privire la transmiterea unui imobil".

Totodată, a menționat că pentru asigurarea unei evidențe a terenurilor cu destinație agricolă, proprietate a statului și în conformitate cu prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 91 din 05 aprilie 2007, prin scrisoarea din 19 aprilie 2013, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a remis spre examinare și aprobare Consiliul comunal Grătiești materialele necesare privind delimitarea și stabilirea hotarului asupra terenului agricol proprietate publică a statului cu suprafața de 0,8774 ha incluse în Anexa Legii nr. 668 din 23 noiembrie 1995.

În acest sens, consideră că pîrîtul în teren de o lună de zile de la data solicitării, urma să convoace o ședință a Consiliului local Grățiești și să pună în discuție întrebarea privind aprobarea materialelor cu privire la delimitarea terenului agricol proprietatea publică a statului cu suprafața de 0,8774 ha și stabilirea hotarelor acestuia.

Însă, răspuns la cererea în cauză nu a fost primit, înaintînd către Consiliul comunal Grățiești cerere prealabilă, la care de asemenea nu a fost dat răspuns.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare solicită obligarea Consiliului local Grățiești să emită decizia privind coordonarea hotarelor asupra terenului proprietatea publică a statului cu suprafața de 0,8774 ha care se mărginește cu terenurile proprietate publică a comunei Grățiești și se află în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni; obligarea primarului comunei Grățiești să semneze toate actele necesare ce țin de delimitarea și coordonarea terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 0,8774 ha care se mărginește cu terenurile proprietate publică a comunei Grățiești și se află în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni, precum și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a înregistra dreptul de proprietate a statului asupra terenului menționat, cu eliberarea titlului de autentificare a dreptului de proprietate asupra terenurilor menționate.

La 19 februarie 2016, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitînd suplimentar constatarea ilegalității nesoluționării de către Consiliul comunei Grățiești, în termenul legal a cererii privind emiterea deciziei de coordonare a terenurilor proprietate publică a statului care se mărginește cu terenurile proprietate publică a comunei Grățiești și se află în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni, precum și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a radia înregistrarea anterioară a dreptului de proprietate a administrației publice locale Grățiești asupra terenurilor menționate (f.d. 110-111, 119-120).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 25 ianuarie 2017, a fost scoasă de pe rol acțiunea înaintată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în partea cerințelor formulate împotriva Primăriei comunei Grățiești cu privire la obligarea primarului comunei Grățiești să semneze toate actele necesare ce țin de delimitarea și coordonarea terenului proprietate publică a statului cu suprafața de 0,8774 ha, care se mărginește cu terenurile proprietate publică a comunei Grățiești și se află în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni și împotriva Întreprinderii de Stat "Cadastru" cu privire la radierea dreptului de proprietate al administrației publice locale asupra terenurilor cu nr. cadastrale 0155213095 și 0155215068, pe motivul nerespectării procedurii de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară (f.d. 139).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 25 ianuarie 2017, acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Pentru a decide astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare s-a adresat la 19 aprilie 2013 cu cerere către Consiliul comunal Grățiești, recepționată de ultimul la 23 aprilie 2013.

Astfel, prima instanță a concluzionat că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare urma să-și realizeze dreptul la acțiune, prin prisma prevederilor art. 17

alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri, adică pînă la data de 23 iunie 2013.

Însă, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și-a realizat dreptul la acțiune la 30 iulie 2013, adică cu omiterea termenului de prescripție și nu a solicitat repunerea în termen și nu a invocat nici un argument ce ar putea justifica omiterea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, a fost respins apelul declarat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și menținută hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 25 ianuarie 2017.

La 25 iulie 2017, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în motivarea recursului a menționat că atît prima instanță, cît și instanța de apel, au interpretat eronat prevederile Legii contenciosului administrativ.

Astfel, a menționat că la 19 aprilie 2013 Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare s-a adresat către Consiliul comunal Grătiești cu un demers privind emiterea unei decizii de coordonare a hotarelor terenurilor agricole proprietate de stat aflate în gestiunea Institutului de Fitotehnie Porumbeni, care se mărginește cu terenurile proprietate publică a comunei Grătiești și avînd în vedere că nu a primit nici un răspuns la demersul invocat, a depus la 29 mai 2013 cerere prealabilă.

Ulterior, deoarece Consiliul comunal Grătiești nu a formulat în termenul legal de 30 de zile nici un răspuns la cererea prealabilă, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în termenul de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, la data de 26 iulie 2013 a înaintat acțiunea în instanța de judecată.

La 15 septembrie 2017, Întreprinderea de Stat ”Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a depus referință la recursul declarat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, menționînd că recurentul a respectat întocmai procedura de adresare în instanța de contencios administrativ, cererea de chemare în judecată fiind depusă în termenul prevăzut de art. 17 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, în termen de 30 de zile din data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

Solicită admiterea recursului declarat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 31 mai 2017, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 25 iulie 2017, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai

stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari